

Hermanis Paukšs

RUK-RUK... KUR-KUR!
(padomju laika komēdija)

KĀRKLIŅŠ

KĀRKLIŅA – viņa sieva

INESE – viņu meita

ARTURS BRIEDIS – Ineses pielūdzējs

LEONĪDS KACENS – Ineses līgavainis

MILICIS

1. CĒLIENS

ISTABA KĀRKLIŅU DZĪVOKLĪ. PIE ĀRDURVĪM ZVANA. INESE IZNĀK NO SAVAS ISTABAS UN IELAIŽ ARTURU. ARTURAM ROKĀ PUĶES.

Arturs. Nu tad – labdien...

Inese. Sveicināts...

Arturs (sniedz puķes). Tās tev...

Inese. Es jau cerēju, ka kādai citai.

Arturs. Nē. Man citas nav.

Inese. Paldies. (Paņem puķes un ieliek vāzē.)

Arturs. Patīk?

Inese. Ļoti!

Arturs. Es baidījos, ka tev nepatiks...

Inese. Puķes nav vainīgas, ka tu esi tik dumjš.

Arturs. Vai tāpēc...

Inese. Jā, tāpēc.

Arturs. Tāpēc, ka es tevi mīlu?

Inese. Varbūt, ka ne tikai tāpēc.

Arturs. Varbūt...

Inese. Nu? Un ko tu vēl teiksi?

Arturs. Kas man jāsaka?

Inese. Es nezinu. Tu esi atnācis pie manis, nevis es pie tevis. Laikam taču bija kāda vajadzība?

Arturs. Jā...

Inese. Nu?

Arturs. Es gribēju tev atnest puķes.

Inese. Par to man ir patiess prieks.

Arturs. Baidījos, ka tu dusmosies...

Inese. Un tas ir viss?

Arturs. Kā – viss?

Inese. Viss, ko tu gribēji?

Arturs. Nē... ne gluži...

Inese. Kas tad vēl?

Arturs. Vēl... (Noskūpst Inesi.)

Inese (izraujas). Idiots!

Arturs. Piedod... es negribēju...

Inese. Ak tu negribēji?! (Aizrauj logam priekšā portjeras.) Stulbenis! Jau rīt par to zinās viss kvartāls! Vajag vispirms ar galvu padomāt un tad tikai darīt! (Skatās pa portjeru spraugu.) Kā tad – tā vecā muļķe Rozālija savu binokli atkal uz mūsu logiem notēmējusi!...

Arturs. Kādu binokli?

Inese. Armijas. (Atrauj logu, kliedz.) Ja jūs, tante Rozālija, te neizbeigsit lūrēt, es izsaukšu miliciju! (Dzirdams, ka kaut kur ārā aizcērtas logs.) Nobijās gan.

Arturs. Es ļoti atvainojos...

Inese. Pamēģini tikai man vēlreiz tādus jokus taisīt!

Arturs. Es nezināju... ka viņa skatās...

Inese. Nevieni tevi vispār nelūdza mani skūpstīt!

Arturs. Es domāju...

Inese. Tītars uz mēslu čupas arī domāja. Un kur viņš nokļuva?

Arturs. Zupā...

Inese. Pareizi. Nevar teikt, ka tu būtu pilnīgi dumjš. Kaut ko tomēr zini.

Arturs. Es tevi noskūpstīju... tāpēc, ka es tevi mīlu...

Inese. Par šo jautājumu mēs, liekas, esam jau izrunājušies.

Arturs. Jā...

Inese. Tad nav ko vairs pie tā jāatgriežas.

Arturs. Kāpēc?

Inese. Tāpēc, ka te viss ir skaidrs.

Arturs. Nē...

Inese. Ja tev nav skaidrs, tad tā ir tava darīšana. Man viss ir skaidrs.

Arturs. Bet es nevaru dzīvot bez tevis.

Inese. Nav tāda cilvēka, bez kura kāds cits nevarētu dzīvot.

Arturs. Ir... Man ir...

Inese. Tāpēc, ka tu esi dumjš.

Arturs. Vai tāpēc, ka es tevi mīlu?

Inese. Es tev teicu, ka drīz precēšos.

Arturs. Es arī gribētu...

Inese. Lūdzu – neviens tev neaizliedz.

Arturs. Ar ko?

Inese. Ar ko gribi.

Arturs. Es gribu ar tevi.

Inese. Es jau precos ar citu.

Arturs. Bet es negribu ar citu... Es gribu ar tevi...

Inese. Daudz gribi.

Arturs. Vai tiešām tas ir tik daudz?

Inese. Šai gadījumā – jā.

Arturs. Bet citā?

Inese. Cita gadījuma nav un nebūs.

Arturs. Un, ja nu tomēr būs?

Inese. Neceri velti!

Arturs. Ar ko viņš ir labāks par mani?

Inese. Kaut vai ar to, ka es viņu mīlu.

Arturs. Un mani – ne?

Inese. Un tevi – ne.

Arturs. Bet es mīlu tevi.

Inese. Un kas tad ir?

Arturs. Ir briesmīgi mīlēt bez pretmīlas...

Inese. Tad nemīli.

Arturs. Es nevaru nemīlēt.

Inese. Tad mīli kādu citu!

Arturs. Bet es nevaru mīlēt kādu citu.

Inese. Tur nu es neesmu vainīga.

Arturs. Kas viņš ir?

Inese. Kas tev par daļu?

Arturs. Es gribu zināt... pret ko... tu esi mani apmainījusi...

Inese. Interesanti gan!... Viņš man ir jau vairāk nekā gadu, bet tu esi tas, kurš nez no kurienes sāka jaukties mūsu laimē!

Arturs. Es nejaucos jūsu laimē... Ar viņu tu nebūsi laimīga...

Inese. Ar tevi varbūt?

Arturs. Jā – ar mani.

Inese. Viņš ir bāzes pārzinis un tādus kā tu ar vienu roku kabatās bāž! Nelaimīgais inženierītis...

Arturs. Es tikai nupat kā esmu beidzis... Gan es tikšu uz augšu.

Inese. Kad? Pēc piecdesmit gadiem?

Arturs. Nē – ātrāk...

Inese. Jā – pēc četrdesmit deviņiem.

Arturs. Nē – drīz... Man ir dotības... Man ir perspektīvas... Tā visi saka...

Inese. Teikt ar daudz ko. Un tas arī nav galvenais. Galvenais ir tas, ka es tevi nemīlu.

(Atskan durvju slēgšanas troksnis.) Tā! Tur nāk mani vecāki. Man ir apnicis ar tevi ņemties. Runā ar viņiem!

Arturs. Par ko lai es runāju?

Inese. Par ko gribi. Kaut vai par mākslu. Man jāgatavojas eksāmeniem.

IENĀK KĀRKLIŅŠ UN KĀRKLIŅA.

Kārkliņa. Kāpēc te tik tumšs? Labdien.

Arturs. Labdien.

Inese. Tāpēc, ka Rozālija atkal lūrēja ar binokli.

Kārkliņš. Labdien.

Kārklīņa. Nē, tur kaut kas ir jādara! Uldi, tas vairs nav izturams! (Atvelk portjeras.)

Tagad laikam nelūr.

Inese. Gan jau lūr. Ja nu vienīgi tualetē iegājusi.

Kārklīņa. Tas vairs nav ciešams.

Inese. Iepazīstieties – Arturs – mani vecāki.

Kārklīņa. Ineses mamma.

Kārklīņš. Kārklīņš.

Inese. Tagad es iešu mācīties, bet jūs varat aprunāties.

Kārklīņa. Par ko?

Inese. Gan jau atradīsiet kādu tēmu. (Prom.)

Kārklīņa. Inese!... Nē – tas ir neizturami... Ko tas nozīmē?

Arturs. Inese grib, lai es ar jums aprunājos.

Kārklīņa. Tā?... Nu, labi... Uldi, uzliec kafiju!

KĀRKLIŅŠ PROM.

Kārklīņa. Nu, nestāviet – sēdiet.

Arturs. Paldies. (Apsēžas.)

Kārklīņa. Pie kafijas parunāsim. Pagaidām es jums parādīšu mūsu ģimenes albūmu...

(Sameklē.) Tā – skatieties... Tie ir mani vecāki... Kāzu bilde... Tētīm te ir trīsdesmit gadu, māmiņai – divdesmit viens... Viņa ir mirusi... Tētis dzīvo uz laukiem.. Te ir tēta māšica... Viņa tagad ir Brazīlijā... Tante Vilhelmīne... Un te viņa ir kopā ar savu sunīti un mašīnu... Vai nav burvīgs, ko?... Te ir mans vectētiņš... Tā ir vienīgā viņa fotogrāfija... Un te esmu es... Pat grūti iedomāties, ka es kādreiz biju tik maza... Te es esmu kopā ar draudzenēm ģimnāzijas gados... Un te ir mana vīra – Ulda – fotogrāfija... Viņš ļoti mīlēja dziedāt...

IENĀK KĀRKLIŅŠ AR KAFIJU.

Kārklīņa. Kādas maizītes arī!

KĀRKLIŅŠ PROM.

Kārklīņa (kārtodama galdu). Skatieties vien! Ja kaut kas neskaidrs – prasiet!

Arturs. Paldies... Pagaidām man viss ir skaidrs... Un tā droši vien ir Inese bērnbā?

Kārklīņa. Jā – tā ir Inesīte pavisam maziņa... Pusotra gadiņa... Te sākas viņas fotogrāfijas.

Arturs. Jā, jā – pazīt var...

IENĀK KĀRKLIŅŠ AR SVIESTMAIZĒM.

Kārklīņa. Nu – lūdzu, pie galda!

Arturs. Paldies.

VISI TRĪS APSĒŽAS PIE GALDA UN SĀK KAFIJOT.

Kārkliņa. Nu? Par ko tad mēs parunāsim?

Arturs. Atklāti sakot, es gribētu precēt jūsu meitu.

Kārkliņa (aizrījusies klepo). Uldi... pasit man pa... muguru...

KĀRKLIŅŠ ATGRIEŽ SIEVAI VESELĪBU.

Kārkliņa. Vai es pareizi būšu jūs sapratusi?

Arturs. Nezinu... Droši vien...

Kārkliņa. Jūs tātad gribat precēt Inesīti? Uldi, vai tu dzirdi? Jūs tātad...

Arturs. Jā – jūs esat pareizi mani sapratusi.

Kārkliņa. Bet viņai taču jau ir līgavainis!

Arturs. Mani tas neatbaida.

Kārkliņa. Un viņu?

Arturs. Līgavaini?

Kārkliņa. Nē – Inesi.

Arturs. Inese atstāja šī jautājuma izlemšanu mūsu ziņā.

Kārkliņa. Viņa jums tā teica?

Arturs. Jā. Vai tad jūs nedzirdējāt?

Kārkliņa. Nu, ko tu teiksi, Uldi?... Inese!... Inese!

Ineses balss. Kas ir?

Kārkliņa. Vai tu, lūdzu, nevarētu mums sniegt dažus paskaidrojumus?

Ineses balss. Visus paskaidrojumus jūs saņemsit no Artura!

Kārkliņa. Nē, tas ir interesanti!... Ko tu neteiksi!...

Arturs. Kā redzat, viņa man pilnībā uzticas.

Kārkliņa. Bet tas taču ir neiespējami...

Arturs. Kāpēc?

Kārkliņa. Ir taču noliktas kāzas!

Arturs. Tās var pārcelt.

Kārkliņa. Visi radi ir saaicināti!

Arturs. Radus var brīdināt.

Kārkliņa. Interesanti gan! Viņi jau ir izbrīvējuši sev dienas, bet tagad brīdināt! Ja gribat zināt, mums radi brauc pat no Vladivostokas!

Arturs. Faktiski viss ir kārtībā – neviens nav jābrīdina, jo kāzas var notikt noliktajā laikā. Kad tas ir?

Kārkliņa. Pēc mēneša un divpadsmit dienām.

Arturs. Ļoti labi. Tikai jāapmaina līgavaiņa vārds.

Kārkliņa. Kā – jāapmaina?

Arturs. Tas ir ļoti vienkārši. Kā sauc Ineses līgavaini?

Kārkliņa. Leonīds... Leonīds Kacens...

Arturs. Jāizsvītro vārds Leonīds Kacens, un virs tā glīti jāuzraksta – Arturs Briedis.

Kārkliņa. Jums tas viss šķiet ļoti vienkārši...

Arturs. Kāpēc sarežģīt?

Kārklīņa. Labi, jaunais cilvēks. Pieiesim šim jautājumam no citas puses. Ar kādām tiesībām jūs tā pēkšņi laužaties iekšā mūsu dzīvē?

Arturs. Es mīlu Inesi.

Kārklīņa. Un jums šķiet, ka ar to pietiek?

Arturs. Tas ir ļoti daudz.

Kārklīņa. Bet šis biedrs... nu, Leonīds... nu, Leonīds Kacens taču arī mīl Inesi...

Arturs. Es mīlu stiprāk!

Kārklīņa. Tā?... Kā jūs to zināt?

Arturs. Jūtu.

Kārklīņa. Ar jušanu vien ir par maz.

Arturs. Mani sajūtas līdz šim vēl nekad nav pievīlušas.

Kārklīņa. Un, ja nu šoreiz tomēr viņ?

Arturs. Es jūtu, ka ne.

Kārklīņa. Pieņemsim... pieņemsim.. Bet mīlestība vēl nav viss... No kā jūs dzīvosit?... Neaizmirstiet, ka viņa vēl mācās... Uz mūsu materiālo palīdzību neceriet. Ar padomu, ja kādreiz vajag – jā, bet naudas mums nav daudz.

Arturs. Kaut kā jau iztiksim.

Kārklīņa. Jūsu atbilde liecina par vieglprātību. Jūs strādājat?

Arturs. Protams.

Kārklīņa. Ja nav noslēpums – par ko?

Arturs. Par inženieri.

Kārklīņa. Un jūs cerat ar inženiera algu uzturēt ģimeni?!

Arturs. Uztur taču.

Kārklīņa. Cik jūs saņemat?

Arturs. Simt desmit.

Kārklīņa. Pietiekami, lai nenomirtu badā.

Arturs. Bet tas jau tikai pagaidām... Gan būs vairāk...

Kārklīņa. Tad jau varbūt vairs nebūs vajadzīgs... Nu? Ko tu par to saki, Uldi? Es domāju, jaunais cilvēks, ka jūsu lēmums ir pārsteidzīgs.

PIE DURVĪM ATSKAN ZVANS.

Kārklīņa. Uldi, ej ielaid!

KĀRKLIŅŠ AIZIET IELAIST.

Kārklīņa. Tas droši vien ir Leons... Redzēsim, ko viņš par to visu sacīs...

IENĀK KĀRKLIŅŠ UN LEONĪDS.

Leonīds. Labdien, sievasmāt! Skatos – jums ciemiņi?

Kārklīņa. Jā, Leonīd... Iepazīsties – tas ir Arturs Briedis...

Leonīds. Ļoti patīkami – Kacens.

Kārkliņa. Pie Inesītes atnāci?

Leonīds. Es te saņēmu tādu jocīgu telegrammu... (Izvelk, lasa.) Iesaku jums steigties pie Inesītes, jo tur kaut kas nav kārtībā. Tante Rozālija...

Kārkliņa. Ak, tā ir kaimiņiene... No pretējās mājas...

Leonīds. Kā lai saprot šo telegrammu?

Kārkliņa. Viņa laikam pa logu noskatījusies...

Leonīds. Ko noskatījusies?

Kārkliņa. Te mums tāds neparedzēts starpgadījums... Biedrs Briedis arī it kā grib precēt Inesīti...

Leonīds. Ko?

Arturs. Inesi. Biedreni Inesi Kārkliņu.

Leonīds. To es saprotu. Es tikai nesaprotu, ko tas viss nozīmē. Vai man jāaiziet?

Kārkliņa. Nē, nē, Leonī!... Uldi, ielej Leonam kafiju! Pasēdēsim un vēsā prātā visu apdomāsim.

Leonīds. Es netaisos te neko vēl apdomāt! Vai mums ir noliktas kāzas vai nav?

Kārkliņa. Ir, ir – to neviens neapšaubā!

Leonīds. Un ko par to visu saka Inese?

Kārkliņa. Viņa...

Leonīds. Jā, es domāju, ka arī viņai te kāds vārds ir sakāms!

Kārkliņa. Viņa visu ir atstājusi mūsu izlemšanai...

Leonīds. Inese!

PARĀDĀS INESE.

Inese. Sveiks, Leon! Priecājos, ka esi atnācis.

Leonīds. Vai tev te nekas nav sakāms?

Inese. Esmu pārliecināta, ka jūs tīri labi tiksit galā arī bez manas palīdzības. Vai varbūt gribat, lai es izkrītu eksāmenā? (Prom.)

Leonīds. Nu, labi... Tā tad jūs gribat precēt manu līgavu?

Arturs. Jā.

Leonīds. Bet es arī... gribu precēt savu līgavu.

Kārkliņa. Biedram Kacenam neapšaubāmi ir lielākas tiesības uz Inesi nekā biedram Briedim! Vai ne, Uldi?

Leonīds. Es domāju, ka manas tiesības ir neapstrīdamas.

Arturs. Es tā nedomāju.

Leonīds. Interesanti. Un kā domājat jūs?

Arturs. Es domāju viņu precēt.

Leonīds. Jūsu argumentācija?

Arturs. Es viņu mīlu.

Leonīds. Ha, ha! Tas vēl neko neizsaka. Es arī varbūt viņu mīlu!

Arturs. Varbūt. Bet es – noteikti.

Leonīds. Nepiesienieties vārdiem! Es to teicu formas pēc. Ko vēl jūs varat likt man pretī?

Arturs. Kas vēl vajadzīgs?

Kārkliņa. Es taču jums teicu – jūs nebūsit spējīgs viņu uzturēt!

Arturs. Bet biedrs Kacens būs?

Leonīds. Es mēnesī uztaisu līdz sešiem simtiem! Ja jūs piedāvājat vairāk, es, protams, atkāpjos, jo Ineses nodrošināšana un laime man ir pirmajā vietā.

Arturs. Kāpēc jūs liekat vienlīdzības zīmi starp nodrošināšanu un laimi?

Leonīds. Lūdzu, bez demagoģijas!

Kārkliņa. Neviens te nedomā likt vienlīdzības zīmi starp laimi un nodrošinātību, bet jums, jaunais cilvēk, vajadzētu saprast, ka ģimene ir ne tikai laime, bet arī atbildība.

Arturs. Tātad jūs domājat, ka man šīs sasodītās algas dēļ vajadzētu atkāpties?

Leonīds. Es domāju – ne tikai tādēļ vien.

Arturs. Bet to jūs uztverat kā galveno?

Kārkliņa. Ne jau naudu, jaunais cilvēk, ne jau naudu! Nodrošinātību!

Arturs (Leonīdam). Bet jūsu alga taču nav sešsimt rubļu?

Kārkliņa. Ārprāts!...

Leonīds. Nu un tad?

Arturs. Kā tad jūs pie tās tiekat?

Kārkliņa. Es jūs lūdzu, jaunais cilvēk!...

Leonīds. Es nezogu.

Kārkliņa. Patiešām...

Arturs. Es nemaz nedomāju jūs apvainot zagšanā, es tikai gribēju teikt, ka arī man bez algas var būt šādi tādi blakus ienākumi.

Kārkliņa. Un cik lieli?

Arturs. Neapreķināmi.

Leonīds. Kā to saprast?

Arturs. Lūk, tā. Es mācos pie kāda maga.

Kārkliņa. Pie kā, pie kā?

Arturs. Tautas valodā runājot – pie burvja.

LEONĪDS AIZGŪTNĒM SMEJAS.

Kārkliņa. Vai tu dzirdēji, Uldi? Nu, ko tu teiksi?

Arturs. Kāpēc jūs smejaties?

Leonīds. Jums netrūkst humora izjūtas.

Arturs. Paldies par komplimentu, bet tieši humora izjūtas man nekad nav bijis. Es vienmēr visu ņemu nopietni, tāpēc tik bieži nokļūstu mulķīgās situācijās.

Kārkliņa. Jaunais cilvēk... pajokojāt... pietiek!

Arturs. Es nejokoju. Tiesa, es vēl tikai mācos, bet metrs saka, ka man panākumi esot garantēti.

Kārkliņa. Kāds metrs?

Arturs. Skolotājs.

Leonīds. Paklausieties – jūs tātad mācāties cirka skolā? Par iluzionistu vai kaut ko tamlīdzīgu?

Kārkliņa. Ak cirks...

Arturs. Jūs mani pārpratāt. Es nemācos nekādā cirka skolā, bet slepenā un aizliegtā mācību iestādē, kur gatavo magus jeb, kā jums saprotamāk, – burvjus.

Leonīds. Nu, nu – kā tad jūs tajā skolā tikāt iekšā?

Arturs. Bija atbraucis mans tēvocis no Indijas.

Leonīds. Bet varbūt, ka no Pakistānas, ko?

Arturs. Nē – no Indijas.

Leonīds. Jūs laikam tiešām mani par muļķi turat?

Arturs. Negribat – neticiet.

Kārkliņa. Pagaidi, Leonīd – te kaut kas nav tīri...

Arturs. Es jau jums atzinu, ka skola ir slepena un aizliegta, bet zagt tajā nemāca.

Leonīds. Ko jūs ar to gribējāt sacīt?

Arturs. Tikai to, ka esmu tikpat godīgs kā jūs.

Kārkliņa. Un jūsu tēvocis māca šajā skolā?

Arturs. Nē, tur māca viņa bērnības draugs.

Kārkliņa. Indietis?

Arturs. Nē, vietējais.

Kārkliņa. Kā tad viņš tā?...

Arturs. It kā tikai indieši varētu būt magi.

Kārkliņa. Tad jau viņš kaut kur ārzemēs mācījies?

Leonīds. Ineses mamm, nekļūstiet taču naiva!

Kārkliņa. Interesanti zināt, kādas burvestības tad jūs protat?

Arturs. Es jau teicu, ka pagaidām tikai mācos.

Leonīds. Un, ka neko vēl neprotat. Mums tas ir pilnīgi skaidrs.

Arturs. Nē, šādus tādus sīkumus apguvis esmu.

Leonīds. Piemēram?

Arturs. Esmu asistējis metram, kad viņš pārvērš cilvēkus par dzīvniekiem.

Leonīds. Ko???

Arturs. Jā.

Leonīds. Par kādiem dzīvniekiem?

Arturs. Dažādiem.

Leonīds. Piemēram?

Arturs. Par suņiem, kaķiem... vardēm...

Leonīds. Ha, ha, ha!... To gan es gribētu redzēt!

Kārkliņa. Nu gan jūs, jaunais cilvēks... nerunājat patiesību.

Arturs. Kāpēc?

Leonīds. Vai nu jūs esat idiots, vai arī mūs par tādiem turat. Es jūsu vietā, Ineses mamm, izsauktu ātro palīdzību.

Arturs. Jūs taisāt līdz sešsimt rubļiem mēnesī, bet es tāpēc neuzskatu jūs par traku.

Leonīds. Es taisu reāli.

Arturs. Es arī taisīšu.

Leonīds. Kad pabeigsit simtgadīgos kursus pie sava faķīra?

Arturs. Jūs pārspilējat.

Leonīds. Nu tad nodemonstrējiet kaut ko!

Kārkliņa. Jā, pierādiet savu taisnību! Vai ne, Uldi?

Arturs. Diemžēl man to aizliedz skolas noteikumi.

Leonīds. To jau varēja gaidīt.

Arturs. Protams – es jau teicu, ka tā ir ļoti slepena un aizliegta skola.

Leonīds. Un jūs, protams, baidāties, ka mēs aizskriesim kaut kur paziņot?

Arturs. Viss var gadīties.

Leonīds. Kāpēc tad jūs mums par to vispār stāstījāt?

Arturs. Es gribēju pateikt, ka mana nākotne solās būt krietni vien nodrošinātāka par jūsējo.

Leonīds. Ar vārdiem vien vēl neko nevar pierādīt.

Arturs. Diemžēl darbus es jums parādīt nevaru.

Leonīds. Mēs arī tagad varētu aiziet un pastāstīt, kur pienākas, par jūsu slepeno skolu.

Arturs. Jums neviens neticētu.

Leonīds. Skaidrs, ka neticētu, bet, ja es vēl pastāstītu, ka savām acīm esmu redzējis jūsu brīnumus, mani iespundētu trako namā vai domātu, ka esmu iluzionistam par upuri kritis muļķis.

Arturs. Ko nevaru, to nevaru.

Leonīds. Labi, pļāpa, es domāju, ka jūsu būtība mums ir pilnīgi skaidra.

Kārkliņa. Jūs esat nepiedodami nenopietns saviem gadiem, jaunais cilvēk.

Leonīds. Es domāju, ka jūs tagad mierīgi varat lasīties projām un stāstīt citiem savas pasaciņas.

Kārkliņa. Esiet nu tik laipns, jaunais cilvēk, un turpmāk vairs tik neapdomīgi nejaucieties citu dzīvēs. Uzklusiet vecāka cilvēka padomu – iemīlieties jaukā meitenē, kura vēl netaisās precēties, un viss būs kārtībā. Novēlu jums laimi dzīvē. No visas sirds!

Leonīds. Es tāpat.

Kārkliņa. Dzīvojiet vesels!

Leonīds. Uzredzēšanos. Bija ļoti jautri!

Arturs. Labi. Es mēģināšu jums kaut ko parādīt.

Leonīds. Jūs atkal atgriezāties pie sava?

Arturs. Ja vairs nevēlaties...

Kārkliņa. Jūs jau atkal tikai veltīgi laiku kavēsīt.

Arturs. Paskatīsimies.

Leonīds. Lai pamēģina. Varbūt, ka kaut kas iznāk.

Kārkliņa. Un ko jūs gribat mums parādīt?

Arturs. Mēģināšu kādu cilvēku pārvērst dzīvniekā.

Leonīds. Ļoti drosmīgi un interesanti.

Kārkliņa. Kuru cilvēku?

Arturs. Kādu no jums.

Kārkliņa. Kādu no mums?

Arturs. Nevaram taču mēs pieaicināt vēl kādu no malas.

Leonīds. Varbūt kādu jūsu draugu?

Arturs. Man nav tik uzticamu draugu...

Leonīds. Varbūt jūs... sievastēv?...

Kārkliņa. Nē, viņam taču arī gribēsies redzēt no malas. Vai ne, Uldi?

Kārkliņš. Hm...

Leonīds. Es izdomāju – pārvērtīsim Inesi!

Kārkliņa. Inesi?!

Leonīds. Viņa tik un tā nezina, ap ko lieta grozās...

Kārkliņa. Manu meitu?

Leonīds. Ticiet, ka arī man tas ir ļoti nepatīkami, bet, ja nav citas izejas... Jums un man jābūt kā lieciniekiem, sava vīra kandidatūru jūs nupat kā noraidījāt, kas paliek? Inese.

Kārkliņa. Bet kā tad tā...

Leonīds. Galvenais – neztveriet to tik slimīgi. Jūs taču pati labi saprotat, ka nav iespējams cilvēku pārvērst par dzīvnieku.

Kārkliņa. Bet pats fakts... ka es pakļauju viņu riskam...

Leonīds. Tās ir muļķības. Nav absolūti nekāda riska. Es jums garantēju, ka nekas tāds nav iespējams. Jūs taču esat izglītota sieviete.

Kārkliņa. Jā...

Leonīds. Tad par to mēs būtu tā kā vienojušies. Jūs varēsiet veikt savus brīnumus cauri sienai?

Arturs. Mēģināšu. Tas gan samazina izredzes uz izdošanos.

Leonīds. Bet pilnībā neizslēdz?

Arturs. Nē.

Leonīds. Tad viss kārtībā, jo nebūtu ērti viņu aicināt piedalīties šādā pasākumā. Ceru, ka spēsiet viņu pēc tam atburt atpakaļ par cilvēku?

Arturs. Ja spēšu apburt, tad atburt – neapšaubāmi.

Leonīds. Viss kārtībā. Varat sākt!

Arturs. Man nepieciešami izejmateriāli.

Leonīds. Droši vien kaut kas nedabūjams?

Arturs. Kāda dzīvnieka ādas gabals.

Leonīds. Kāda dzīvnieka?

Arturs. Tā, kurā man Inese jāpārvērš.

Leonīds. Un tas būtu?

Arturs. Kā jūs vēlaties. Man vienalga.

Leonīds. Man arī. Jums, Ineses mamm, būtu kāda vēlēšanās?

Kārkliņa. Kur lai mēs ņemam tādu ādas gabalu?

Leonīds. Varbūt, ka jums ir kāds izbāzenis... kāda josta...

Kārkliņa. Es nezinu. Uldi, ej pameklē!

KĀRKLIŅŠ AIZIET.

Leonīds. Un kas vēl jums būtu vajadzīgs?

Arturs. Kaut kas no Ineses.

Kārkliņa. Kāds ādas gabals?!

Arturs. Nē, nē – kāda lietīņa, ko viņa ilgāku laiku valkājusi – lentīte vai cits kas tāds...

Kārkliņa. Tūlīt... (Izvelk no lādītes.) Lūdzu.

Arturs. Nogrieziet, lūdzu, mazu gabaliņu.

Kārkliņa. Tik mazu?

Arturs. Būs labi. Pateicos.

IENĀK KĀRKLIŅŠ.

Kārkliņš. Te es atradu vecus cūkādas cimdus...

Kārkliņa. Vai tu traks?!

Kārkliņš. Pavisam cauri...

Kārkliņa. Ne jau par to! Meitu par cūku?...

Leonīds. Neuztraucieties – riska nekāda! Es garantēju.

Kārkliņš. Vai tad labāk būtu par govī vai suni?

Leonīds. Gluži manas domas! Lops paliek lops. Ķerieties tik klāt!

Arturs. Nepieciešams neliels pavardiņš, kur to visu sadedzināt.

Leonīds. Vai pelnu trauks jūs apmierina?

Arturs. Pilnībā.

Leonīds. Lūdzu. Ceru, ka drīkst, Ineses mamm?

Kārkliņa. Nemiet vien...

Arturs. Vēl spirtu un sērkociņus.

Leonīds. Jums ir, Ineses mamm?

Kārkliņa. Sērkociņi ir... arī spirtam vēl kādiem pāris litriem jābūt...

Arturs. Spirtu vajag pavisam maz.

Kārkliņa. Ej, Uldi, atnes!

KĀRKLIŅŠ AIZIET.

Leonīds. Vai tas ir viss?

Arturs. Jā.

Kārkliņa. Un atpakaļpārvēršanai?

Arturs. Vispirms jāpārvērš.

Leonīds. Es arī tā domāju.

ATGRIEŽAS KĀRKLIŅŠ AR SPIRTU UN SĒRKOCIŅIEM.

Arturs. Sirsnīgi pateicos.

Kārkliņš. Lūdzu.

ARTURS ĶERAS PIE DARBA, PĀRĒJIE IEINTERESĒTI UN NEDAUDZ SATRAUKTI SKATĀS. ARTURS RUKŠĶĒDAMS BURAS AP MINIATŪRO UGUNSKURU, LĪDZ TAS IZDEG UN APDZIEŠT.

Kārkliņa. Nu?

Arturs. Esmu beidzis.

Leonīds. Viss?

Arturs. Viss.

Leonīds. Nu, bet kur tad...

Arturs. Ejiet skatīties.

Kārkliņa. Jūs taču negribēsīt teikt... ka tiešām esat viņu pārvērtis par kūku...

Arturs. Par ko citu gan lai es būtu viņu pārvērtis? Jūs paši man iedevāt kūkādas cimdus.

Leonīds. Un jūs domājat... ka viņa ir pārvērtusies?

Arturs. Es ceru.

Kārkliņa. Tas ir kā – manu meitu par kūku?... Tu dzirdi, Uldi?

Arturs. Jūs taču paši gribējāt.

Kārkliņa (Leonīdam). Bet jūs taču... garantējāt...

Leonīds. Un jūs esat pilnīgi pārliecināts, ka eksperiments ir izdevies?

Arturs. Simtprocentīgi ne, jo es taču vēl tikai mācos.

Leonīds. Nu ja... Es arī tā domāju... Ejiet droši skatīties, Ineses mamm!

Kārkliņa. Kāpēc tad es?

Leonīds. Viņa taču ir jūsu meita.

Kārkliņa. Viņa ir jūsu līgava.

Leonīds. Kopš zināma brīža tas tiek apstrīdēts.

Kārkliņa. Es neko neesmu apstrīdējusi...

Leonīds. Netaisnojieties. Ejiet skatīties!

Kārkliņa. Un ko... es tur ieraudzīšu?

Leonīds. Savu meitu, protams.

Kārkliņa. Un, ja nu... ne?...

Leonīds. Ko tad citu jūs tur cerat ieraudzīt?

Kārkliņa. Es ceru... meitu...

Leonīds. Un to jūs arī ieraudzīsīt.

Kārkliņa. Un, ja nu ne?

Leonīds. Vai tiešām jūs ticat māņiem?

Kārkliņa. Nē...

Leonīds. Jūs taču esat izglītota sieviete!

Kārkliņa. Jā...

Leonīds. Nu tad no jūs gaidāt? Ejiet skatīties!

Kārkliņa. Es eju... es eju... (Tuvojas Ineses istabas durvīm.) Es eju... (Apstājas.) Uldi... tā galu galā ir tava meita... Ej apskaties...

KĀRKLIŅŠ PIEIET PIE INESES ISTABAS DURVĪM, PAVER TĀS, SKATĀS, TAD LĒNĀM AIZVER UN IZBRĪNĪJIES SKATĀS APKĀRTĒJOS.

Kārkliņa. Nu?... Kas ir?...

Kārkliņš. Murgi...

Kārkliņa. Kādi murgi?... Ko tu tur murmini?...

Kārkliņš. Tur iekšā...

Kārkliņa. Nu?... Tur kaut kas noticis?... Ar Inesīti?...

Kārkliņš. Viņas tur nav..

Kārkliņa. Kas tad tur ir?

Kārkliņš. Cūka...

Kārkliņa. Cūka?...

Kārkliņš. Cūka...

Leonīds. Cūka?

Kārkliņš. Cūka...

Arturs. Cūka?

Kārkliņš. Cūka... Ar mugurā uzspīlētām Ineses drēbēm...

ARTURS ZAUDĒ SAMAŅU, LEONĪDS METAS VIŅU PĻAUKĀT, LAI ATDZĪVINĀTU. KĀRKLIŅA BIJĪGI TUVOJAS DURVĪM.

Arturs. Kur es esmu?...

Leonīds. Pie savējiem.

Arturs. Pie kādiem savējiem?... Ak tā... Kas notika?...

Leonīds. Jūs no pārinspirēšanās zaudējāt samaņu, bet rezultāts ir satriecošs. Es noņemu cepuri jūsu talanta priekšā.

Arturs. Nē, tas ir murgs...

Leonīds. Jūs vēl neesat atguvies – nekas, tūlīt atgūsities. Spirtu! (Paķer no galda spirta pārpalikumu un salej Arturam mutē. Tas nedaudz atjēdzas.) Un tagad, lūdzu, pie galda!

Kārkliņa. Manu meitiņ!!!

Kārkliņš. Tu taču pati gribēji, lai viņu pārvērš. Cilvēks tā arī izdarīja.

Kārkliņa. Manu meitiņ!... Atdodiet man manu bērnu!

Leonīds. Neuztraucieties, Ineses mamm – dabūsit jūs savu bērnu. Tagad šim notikumam par godu es lūdzu visus pie galda!

Kārkliņa. Bet Inesīte?...

Leonīds. Nekas jūsu Inesītei nenotiks. Te ir cilvēks – specs, kurš vienā mirklī jūsu Inesīti atkal pārvērtīs par cū... Atvainojiet – kurš jūsu cūku atkal pārvērtīs par Inesīti! Tāpēc esiet, lūdzu, tagad visi tik laipni un nāciet pie galda!

Kārkliņa. Bet kā tad mēs tā... bez Inesītes...

Leonīds. Nevaram taču mēs cūku sēdināt pie galda.

Kārkliņa. Bet tā taču ir... Varbūt pārvērtiet, jaunskungs?...

Leonīds. Jūs nu gan mīlat strēbt karstu, Ineses mamm... Visam ir jānobriest. Neko nedrīkst sasteigt, citādi jūs pati pēc tam nesapratīsiet, vai tas ir bijis sapnis vai īstenība. Aprodiet tagad ar domu, ka jūsu meita ir cūka, ieturēsim nelielu maltīti ar tostiem, pēc tam biedrs Briedis visu atkal pārvērtīs atpakaļ. Vai varbūt jūs neticat šī jaunā, talantīgā maga spējām?

Kārkliņa. Ticu...

VISI SASĒŽAS PIE GALDA.

Leonīds. Biedri!... Bet mums taču nav nekā dzerama...

Kārkliņa. Atnes, Uldi... konjaku... Pa sešpadsmit...

KĀRKLIŅŠ AIZIET.

Leonīds. Es skatos – jūs vēl neesat atguvušies no notikušā. Jūs atļaujiet man jūs saukt vienkārši par Arturu! Jūs, Artur, es saprotu – tāda inspirācija prasa visus cilvēka garīgos un fiziskos spēkus, bet, kas noticis ar jums, Ineses mamm? Jūs uztraucaties? Nav taču, par ko.

Kārkliņa. Tāds notikums... Nu jau es sāku atgūties... Un jūs vēl teicāt – simtprocentīga garantija...

Leonīds. Ko lai dara – arī ziloņi paklūp.

Kārkliņa. Varbūt vajadzētu... arī Inesītei kādu glāzīti?...

Leonīds. Ko jūs, Ineses mamm – piedzērusies cūka dzīvoklī...

Kārkliņa. Jūs man piedodiet... Man tā visu laiku grūti saprast...

IENĀK KĀRKLIŅŠ AR KONJAKA PUDELI UN GLĀZĒM, SALEJ VISIEM.

Leonīds (paceļ glāzi). Biedri... mēs visi... Es domāju – mēs trīs, jo cienājamo magu nevaram pieskaitīt... Mēs visi trīs bijām liecinieki sensacionālam skatam... Skatam, kuru... es uzdrošinos apgalvot... redzēt vēlētos miljoniem pasaules zinātnieku... un vienkāršo cilvēku... Skatam, kādu ir redzējuši tikai nedaudzi... Izredzētie... Un arī mēs tagad esam piepulcināti to skaitam... Iedzersim tad, biedri... par šo neticamo notikumu... Iedzersim... par dižā maga veselību!... Artur... jūsu panākumi pierāda cilvēka spēju neierobežotību... Pro! (Dzer, pārējie seko viņa piemēram.)

PIE DURVĪM KLAUVĒ.

Kārkliņa. Kas tur ir?... Ak Dievs – mēs taču nevaram nevienu laist iekšā...

Leonīds. Jums taisnība... Svešas acis šobrīd būtu nevēlamas...

Kārkliņa. Izliksimies, ka neesam mājās...

Leonīds. Csst!...

ZVANS ATKĀRTOJAS. ŠOREIZ TAS IR UZSTĀJĪGS.

Kārkliņa. Kas tur varētu tā trakot?

Leonīds. Kāds nekaunīgs paziņa vai pat radnieks... Redz taču, ka neviena nav mājās...

ZVANS ATKĀRTOJAS VĒL UZSTĀJĪGĀK.

Kārkliņa. Uldi, ej palūri pa actiņu, kas tur ir!

KĀRKLIŅŠ APSKATĀS, TAD ATGRIEŽAS.

Kārklīņa. Nu?

Kārklīņš. Milicis.

Kārklīņa. Pēc kā?

Kārklīņš. Nezinu.

Leonīds. Pēc manis tas nevar būt.

Kārklīņa. Pēc manis arī ne.

Leonīds. Varbūt pēc maga?

Kārklīņa. Ko darīsim?

Leonīds. Jālaiž iekšā. Ar miliciju labāk nejokoties.

Kārklīņa. Ej, Uldi, apskaties un, ja viņš vēl tur stāv, tad laid iekšā.

KĀRKLIŅŠ IELAIŽ MILICI.

Milicis. Atvainojiet. Iztraucēju?

Kārklīņa. Nē, nē – it nemaz...

Milicis. Par jums saņemta anonīma sūdzība, tomēr arī tāda drošības labad jāpārbauda. Kurš te būtu saimnieks?

Kārklīņa. Es.

Milicis. Lūdzu, saimniec, izlasīt! (Sniedz telegrammu.)

Kārklīņa (lasa). Daru jums zināmu, ka Kārklīņi, dzīvojoši Plosta ielā astoņpadsmit – divdesmit četri, tur savā dzīvoklī cūku. Tante Rozālija...

Milicis. Atvainojiet. Te būs mani dokumenti. Esmu spiests pārbaudīt...

NO INESES ISTABAS ATSKAN ŽĒLI KVIECIENI.

Milicis. Bet šķiet, ka neko pārbaudīt nevajadzēs.

Kārklīņa. Saprotiet mūs... Tāds gadījums...

Milicis. Saprotu, saprotu – radi no ārzemēm iebrauc.

Kārklīņa. Nē, nav mums ārzemēs radu...

Milicis. Ar jūsu atļauju, esmu spiests tam lopiņam uzvest aci. (Pieiet pie durvīm, skatās.) Tā... skaidrs... Esat gan aizgaldu iekārtojuši... Tāds buduārs kā hercogienei... Labi, tas viss nav būtiski. Tikai skatieties, ka viņa nenožņaudzas tajās lupatās, ko jūs esat viņai aptinuši. Tāpēc jau nabadzīte arī tā kviec. (Aizver durvis un atgriežas pie galda.) Lūdzu, jūsu dokumentus.

Kārklīņa. Atļaujiet, es jums visu paskaidrošu!

Milicis. Jums man nekas nav jāpaskaidro. Es tikai atnācu pārbaudīt apstākļus. Jūsu dokumentus.

KĀRKLIŅA NOLIEK UZ GALDA MILICIM PRIEKŠĀ SAVUS DOKUMENTUS.

Milicis (Leonīdam). Un jūs, pilsoni?

Leonīds. Atvainojiet, bet man ar šo lietu nav nekāda sakara.

Milicis. To noskaidrosim vēlāk.

Leonīds. Es te atrodos tikai gadījuma pēc. (Noliek milicim priekšā dokumentus.)

Milicis. Tādā gadījumā būsit liecinieks. (Arturam.) Lūdzu, arī jūs, biedri.

Arturs. Ko?

Milicis. Dokumentus. Vai jūs esat galīgi piedzēries? (Saņēmis Artura dokumentus, sāk rakstīt protokolu.)

Leonīds. Būtu es zinājis, ka šai mājā audzē cūkas...

Milicis. Es jūs ļoti labi saprotu...

Kārkliņa. Kas tagad būs?...

Milicis. Viss būs stingri likumīgi.

Kārkliņa. Ko jūs ar mums darīsīt?

Milicis. Ar jums neko sevišķu...

Kārkliņa. Bet ar... viņu?...

Milicis. Ar cūku?... To es jums precīzi pateikt nevaru, jo esmu jauns kadrs... vēl ne īpaši kompetents... Paši saprotat... Es tikai atnācu pārbaudīt apstākļus... Jums, protams, nāksies samaksāt sodu... Droši vien, ka būs arī citas nepatīkšanas... Bet to lopiņu... jums acīmredzot... konfiscēs.

Kārkliņa. Kā – konfiscēs?

Milicis. Kā jau to dara...

Kārkliņa. Bet tā taču... nemaz nav... cūka... Tā ir Inesīte...

Milicis. Es saprotu jūsu pieķeršanos lopiņam... Bet likuma priekšā visi ir vienādi... Kā Inesītes... tā Daglas... Šai gadījumā noteicošais ir tas, ka pārkāpts likums...

Kārkliņa. Bet tas ir neiespējami!

Milicis. Viss ir iespējams, pilsone...

Kārkliņa. Un kas... ar viņu notiks pēc tam?

Milicis. Arī to man jums grūti precīzi pateikt... Cerēsim, ka viņa nokļūs labā fermā...

Kārkliņa. Ak kungs, ak kungs...

Milicis. Bet varbūt... ka gaļas kombinātā...

Kārkliņa (vaimanā). Ak kungs, ak kungs!... Par ko tu mani tā piemeklē!

Milicis. Nevajag pārkāpt likumus, pilsone.

Kārkliņa. Un kad, tā sacīt...

Milicis. Kad mēs šo lietu novedīsim līdz galam?... Darīsim, cik ātri vien varēsim... Domāju, ka vēlreiz apciemosit jūs jau šovakar...

Kārkliņa. Jau šovakar?!

Milicis. Jā. Mūsu darbam... raksturīga operativitāte... (Beidz rakstīt.) Parakstieties, lūdzu. Visi.

VISI PARAKSTĀS.

Milicis. Atvainojiet par traucējumu. Atstājiet visu, kā ir. Nemēģiniet kaut ko slēpt – tas jums var nākt tikai par ļaunu. Uzredzēšanos. (Prom.)

Kārkliņa (uz Arturu). Jūs!... Jūs pie visa esat vainīgs!...

ATSKAN IZMISĪGI KVIECIENI.

Kārkliņa. Inesīt! (Metas uz istabu.)

Leonīds (pamet acis istabā). Viņa tiešām nožņaugšies tajās lupatās. Raujiet taču nost! Kārkliņa. Ko?!...

Leonīds. Neko. Es saku, ka viņa tā nožņaugšies.

Kārkliņa. Aizveriet durvis! Es pati to izdarīšu...

Leonīds. Lūdzu. Nemaz nedomāju ap kaut kādu tur cūku ņemties... (Aizver durvis.)
Jā, labā lietā jūs mani iepināt, mag...

Arturs. Sakiet, vai es sapņoju?...

Leonīds. Jūs droši vien.

Arturs. Tā jau es domāju... Vai jūs nepalīdzētu man atmosties?

Leonīds. Taisiet, lai tā jūsu nirvāna ātrāk beigtos, un domājiet, kā izkļūt no situācijas!

Kārkliņa (iznāk, šņukst). Nabaga bērns...

Leonīds. Nobeidzās?

Kārkliņa. Nē...

Leonīds. Labi. Man te vairs nav ko darīt. Uzredzēšanos.

Kārkliņa. Uz kurieni?!

Leonīds. Uz mājām.

Kārkliņa. Jūs nedrīkstat mani pamest tādā brīdī!

Leonīds. Interesanti zināt – kas man vēl te būtu darāms?

Kārkliņa. Jums mums jāpalīdz!

Leonīds. Kas to teica?

Kārkliņa. Jūs esat... jūs esat... Inesītes līgavainis...

Leonīds. Cūkas līgavainis?

Kārkliņa. Neuzdrošinieties tā runāt!

Leonīds. Sirsnīgi pateicos.

Kārkliņa. Jaunais cilvēks viņu atkal pārvērtīs par cilvēku.

Leonīds. Un ko jūs teiksiet milicijai?

Kārkliņa. Visu taisnību.

Leonīds. Un jums ticēs?

Kārkliņa. Jaunais cilvēks pierādīs.

Leonīds. Lai iegāztu sevi un savus skolotājus? Vai jūs viņu par muļķi turat?

Kārkliņa. Viņš darīs!... Inesītes labā!... Jūs taču to darīsiet, jaunais cilvēks?

Arturs. Netraucējiet mani... Es sapņoju...

Leonīds. Skaidrs, ka viņš to nedarīs.

Kārkliņa. Nē... viņš darīs!... Viņš pamodīsies un darīs!...

Leonīds. Es jums iesaku atstāt visu, kā ir. Lai neiznāktu liekas nepatīkšanas ar miliciju.

Kārkliņa. Kā jūs to domājat – atstāt visu, kā ir?

Leonīds. Tā, kā ir tagad. Kāpēc izraisīt liekus sarežģījumus ar miliciju?

Kārkliņa. Bet Inesīte?

Leonīds. Lai paļaujas uz likteni. Cerēsim, ka nokļūs labā fermā.

Kārkliņa. Nemūžam!... Neuzdrošinieties tā runāt!

Leonīds. Jūs, lūdzu, nekliežiet uz mani. Es tāpat aiziešu.

Kārkliņa. Nekur jūs neiesit!

Leonīds. Mani aizturēt jums nav nekādu tiesību.

Kārkliņa. Jūs esat viņas līgavainis!

Leonīds. Vairs ne.

Kārkliņa. Jums jau ir sarunātas kāzas!

Leonīds. Jūs pati sākāt tās apšaubīt.

Kārkliņa. Es neko nesāku!

Leonīds. Nekliedziet. Šeit sēž viņas līgavainis, kurš ir pārspējis mani sacensībā par jūsu cūkas... atvainojiet – Inesītes roku. Visu gaišu!

Kārkliņa. Stāviet! Es negribu vairs šajā mājā redzēt šo cilvēku! Viņš!... Tikai viņš ir vainīgs pie visām mūsu nelaimēm!

Leonīds. Es jums neiesaku aizvainot šo cilvēku. Neaizmirstiet, ka viņš ir vienīgā jūsu cerība, ja vēl gribēt redzēt savu meitu cilvēciskā izskatā.

Kārkliņa. Es izsaukšu citu magu...

Leonīds. It kā jūs vēl kādu magu pazītu.

Kārkliņa. Ko lai es daru?

Leonīds. Es šai lietā esmu bezspēcīgs, tāpēc atvados un atstāju visu šī jaunā cilvēka rokās. Esmu pārliecināts, ka viņa talants palīdzēs jums izķepuroties no šīs ķezas. (Prom.)

Kārkliņa. Jaunais cilvēk... Jaunais cilvēk... Atjēdzieties taču!

Arturs. Vai es vēl sapņoju?

Kārkliņa. Nē, jūs jau esat pamodies.

Arturs. Kur es esmu?

Kārkliņa. Šeit.

Arturs. Kur – šeit?

Kārkliņa. Pie mums.

Arturs. Kas jūs tādi esat?

Kārkliņa. Vai jūs esat jucis?... Jaunais cilvēk!...

Arturs. Viss var gadīties...

Kārkliņa. Es esmu Inesītes mamma!

Arturs. Ā... Un kur ir Inese?...

Kārkliņa. Savā istabā.

Arturs. Tad viss ir kārtībā?

Kārkliņa. Nekas nav kārtībā!

Arturs. Kaut kas noticis?

Kārkliņa. Un jūs vēl jautājat?

Arturs. Kas noticis?

Kārkliņa. Nē, tas ir skaisti!... Tu dzirdi, Uldi? Viņš vēl jautā! Atnāk, pārvērš mūsu meitiņu par cūku un vēl uzdrošinās apvaicāties, kas noticis! Tūlīt pārvērtiet viņu atpakaļ par Inesīti!

Arturs. Tātad tas nav bijis sapnis?

Kārkliņa. Dieva dēļ! Atjēdzieties ātrāk un dariet kaut ko lietas labā!

Arturs. Tātad es... tomēr esmu... viņu pārvērtis?...

Kārkliņa. Nu protams! Jums tas izdevās! Tagad esiet tik laipns un pārvērtiet viņu atpakaļ par cilvēku!

Arturs. Tātad es tiešām viņu pārvērtu par cūku?...

Kārkliņa. Dieva dēļ – nekavējiet ilgāk laiku, citādi ieradīsies tie no milicijas un aizvedīs manu meitiņu uz kautuvi!

Arturs. Bet kā lai es to izdaru?

Kārkliņa. Ko tad?

Arturs. Kā lai es viņu pārvēršu atpakaļ par cilvēku?

Kārkliņa. Tāpat kā pirmīt pārvērtāt par cūku.

Arturs. Bet es pats nesaprotu, kā man tas izdevās...

Kārkliņa. Kā – nesaprotat?

Arturs. Tas iznāca pilnīgi nejauši.

Kārkliņa. Tātad jūs nevarat viņu pārvērst atpakaļ par cilvēku?

Arturs. Nav ne jausmas, kā to lai izdara...

Kārkliņa. Tātad par cūku pārvērst varējāt, bet, kā atpakaļ pārvērst, nezināt?

Arturs. Es, goda vārds, negribēju...

Kārkliņa. Negribējāt, bet izdarījāt!

Arturs. Man pat prātā nenāca, ka kaut kas tāds ir iespējams.

Kārkliņa. Ak nenāca pat prātā?!... Tad sauciet to savu skolotāju, lai viņš labo sava neprašas skolnieka kļūdas!

Arturs. Nav man... nekāda skolotāja...

Kārkliņa. Bet jūs taču pats stāstījāt...

Arturs. To visu es biju izdomājis... Tāpat...

Kārkliņa. Tāpat?

Arturs. Es domāju... ja jau aiziet... tad kā galīgam muļķim...

Kārkliņa. Apsveicami...

Arturs. Jūs man neticat?

Kārkliņa. Bet kā tad jūs varējāt manu meitu pārvērst par cūku?

Arturs. Kaut kāda fatāla sagādīšanās... Es neticu nekādiem burvjiem un pesteļiem... Jūs ticat?

Kārkliņa. Es neticēju, bet jūs taču pierādījāt!...

Arturs. Pats pret savu gribu.

Kārkliņa. Bet ko lai mēs tagad darām?

Arturs. Es nezinu... Ticiet, man tas ir ne mazāk nepatīkami kā jums...

Kārkliņa. Man vienalga!... Dariet, ko gribat, bet atdodiet man Inesīti!

Arturs. Es labprāt darītu, bet ko es varu?

Kārkliņa. Kā jūs pirmīt varējāt?

Arturs. Es jau jums teicu, ka tā bija nejaušība.

Kārkliņa. Mēs esam pazuduši...

Arturs. Un to... par miliciju... es arī nesapņoju?

Kārkliņa. Protams, ne.

Arturs. Un par tanti Rozāliju?

Kārkliņa. Protams, ne.

Arturs. Es apsolu... es milicijā izstāstīšu visu, kā bija...

Kārkliņa. Ja kāds jums ticēs.

Arturs. Ticēs.

Kārkliņa. Skaidrs, ka neticēs.

Arturs. Es zvērēšu... Es... pierādīšu...

Kārkliņa. Kā? Vēl kādu par cūku pārvērtīsīt?

Arturs. To es nevarēšu... Es pats neatceros, ko es darīju šoreiz... Es necentos to atcerēties...

Kārkliņa. Kā tad jūs domājat pierādīt?

Arturs. Es... nezinu...

Kārkliņa. Ar to arī vajadzēja sākt!

Arturs. Es aizvedīšu viņu... kaut kur tālu projām...

Kārkliņa. Kur? Jūs visur atradīs, un nepatikšanas būs vēl lielākas!

Arturs. Neatradīs.

Kārkliņa. Atradīs. Jūs nezināt, kādi tagad ir paņēmieni...

Arturs. Kā lai es jums palīdzu?

Kārkliņa. Atdodiet man meitu!

Arturs. To es nevaru...

Kārkliņa. Jūs!... Jūs arī sēdēsīt!... Jums piespriedīs nāves sodu!...

Arturs. Es labprāt ietu nāvē, jau tikai varētu ar to palīdzēt Inesei.

Kārkliņa. Bet, ja nu jūs tomēr pamēģinātu?

Arturs. Iet nāvē?

Kārkliņa. Nē. Palīdzēt Inesītei.

Arturs. Kā?

Kārkliņa. Tāpat kā jūs ieģrūdāt viņu nelaimē.

Arturs. Es taču teicu, ka tas iznāca nejauši.

Kārkliņa. Bet varbūt, ka atkal... nejauši kaut kas iznāk...

Arturs. Jūs tam ticat?

Kārkliņa. Un kāpēc gan ne? Jūs gan neesat mācīts mags, bet jums ir neapšaubāmas dotības. Jūs pats to pierādījāt.

Arturs. Un, ja nu man... neiznāk?

Kārkliņa. Pamēģināt taču var.

Arturs. Bet, ja nu iznāk... kaut kas neparedzēts?

Kārkliņa. Sliktāk jau nu vairs nevar būt.

Arturs. Nesakiet vis... Nē... es nespēju uzņemties tādu risku... Ja nu es viņu nogalinu?

Kārkliņa. Nedomājiet par to.

Arturs. Nē, es nevaru uzņemties tādu atbildību.

Kārkliņa. Bet pirmīt varējāt?

Arturs. Tad es vēl nezināju, ka kaut kas tāds ir iespējams.

Kārkliņa. Tagad jūs zināt un tāpēc dariet visu, cik jūsu spēkos!

Arturs. Man dreb rokas...

Kārkliņa. Saņemieties, jaunais cilvēk!... Viņa taču ir jūsu līgava!

Arturs. Nē... viņa taču ir... biedra Kacena līgava...

Kārkliņa. Ja es saku, ka viņa ir jūsu līgava, tad tā tas arī ir! Jūs taču nepieļausit, ka jūsu līgava paliek šādā izskatā!

Arturs. Bet viņa pati?

Kārkliņa. Ko viņa pati?

Arturs. Vai viņa pati būs ar mieru?

Kārkliņa. Viņa taču atstāja šo jautājumu mūsu izlemšanai.

Arturs. Nē... ne gluži... Es mazliet sameloju...

Kārkliņa. Tam šādā situācijā nav nozīmes. Skaidrs, ka viņa būs ar mieru!

Arturs. Nedomājiet, ka es gribu kaut ko izspiest. Es vienalga darītu, ko varētu. Es viņu mīlu. Bet es neticu... ka viņa mīlēs mani...

Kārkliņa. Mīlēs, mīlēs! Kur tad šī liksies! Kā var nemīlēt jaunekli, kuram piemīt tik brīnumainas spējas? Viss būs kārtībā, jaunais cilvēks. Tas tur – Leonīds Kacens – taču atteicās no viņas!

Arturs. Un kā jūs domājat – ko man vajadzētu darīt?

Kārkliņa. Nu padomājiet pats! Mēģiniet domāt tajā virzienā... kā domājat iepriekš! Tikai otrādi.

Arturs. Otrādi?... Es sadedzināju... Tagad vajadzētu atjaunot... Bet kā?... Tas man neizdosies...

Kārkliņa. Vairāk ticības, jaunais cilvēks! Vairāk ticības! Domājiet, domājiet! Ticiet un domājiet! Es zinu, ka jums sanāks!

Arturs. Es sajaucu pelnus... Varbūt vajadzētu atdalīt?

Kārkliņa. Atdaliet!

Arturs. To es nevarēšu...

Kārkliņa. Tad domājiet ko citu!

Arturs. Varbūt izkaisīt tos vējā?... Tad tie atdalīsies...

Kārkliņa. Ļoti laba doma! Jūtu, ka jūs esat uz pareizā ceļa! Dariet tā!

Arturs. Es varētu tos izbērt pa logu...

Kārkliņa. Beriet!

Arturs (pieiet ar pelnu trauku pie loga). Bet ko lai vēl daru?... Jūs domājat, ka tikai ar pelnu izkaisīšanu vien pietiks?

Kārkliņa. Varbūt sakiet: "Kur-kur-kur"?

Arturs. Kāpēc "kur-kur-kur"?

Kārkliņa. Iepriekš jūs teicāt: "Ruk-ruk-ruk".

Arturs. Taisnība... Var pamēģināt... Nē, tā man nekas neiznāks...

Kārkliņa. Galvenais – droši!

Arturs. Man jādabū iedvesma...

Kārkliņa. Dabūjiet! Varbūt gribat iedzert?

Arturs. Nē – tas traucēs koncentrēties.

Kārkliņa. Tad izdomājiet ko citu.

Arturs. Kur-kur-kur... Nē, nav tā...

Kārkliņa. Vai jūs varat vienreiz saņemties?!

Arturs. Mēģināšu... (Sakoncentrējas un sāk bērt pelnus pa logu.) Kur... kur... kur... kurr...

Kārkliņa. Beidzāt?

Arturs. Jā...

Kārkliņa. Nu tad, ar Dieva palīgu, jāiet skatīties...

2. CĒLIENS

KĀRKLĪŅA UZMANĪGI TUVOJAS INESES ISTABAS DURVĪM, SĀK TĀS VĒRT, BET ATSPRĀGST, JO ATSKAN INESES SPIEDZIENS.

Kārklīņa. Ak kungs!...

Arturs. Kas tur notiek?

Kārklīņa. Ak kungs...

Arturs. Esmu viņu nogalinājis?

Kārklīņa. Es nezinu...

Arturs. Vai tad jūs neredzējāt?

Kārklīņa. Es... nepaguvu...

Arturs. Tad apskatieties, lūdzu, vēlreiz.

Kārklīņa. Man bail...

Arturs. Tad atļausit – es pats apskatišos...

Kārklīņa. Skatieties...

ARTURS PAVER DURVIS, BET MEŽONĪGS INESES SPIEDZIENS LIEK VIŅAM STRAUJI TĀS AIZCIRST.

Kārklīņa. Dieva dēļ... sakiet, kas ar viņu ir!

Arturs. Viņa ir...

Kārklīņa. Ak kungs, ak kungs!...

Arturs. Kaila...

Kārklīņa. Kaila?... Kā jums nav kauna, jaunais cilvēk!

Arturs. Es atvainojos.

Kārklīņa. Es domāju, ka jūs esat labi audzināts!

Arturs. Es nedomāju...

Kārklīņa. Pēdējais laiks sākt domāt! (Ver durvis.)

Ineses spiedziens. Nedrīkst!!!

Kārklīņa. Tā esmu es, manu meitiņ!

Ineses balss. Nenāc!

Kārklīņa. Labi, labi, meitiņ... Ģērbies... (Arturam.) Sakiet... bet citādi... ar viņu viss kārtībā?

Arturs. Cik es paguvu pamanīt – jā.

Kārklīņa. Paldies Dievam... Jūs tomēr esat godavīrs, jaunais cilvēk!

Arturs. Nē, es tomēr esmu cūka...

Kārklīņa. Nē, nē, jaunais cilvēk, jūs esat pārāk paškritisks. Paldies jums! Es priecājos par tādu znotu. Ticiet man – jūs tiksit tālu!

Arturs. Jā, man saka, ka es būšot labs inženieris...

Kārklīņa. Metiet pie malas šīs muļķības! Jūsu darbalauks ir pavisam kur citur.

Arturs. Es atvainojos – kur?

Kārklīņa. Kā – kur? Maģija!

Arturs. Nē, paldies, man pilnīgi pietiek ar šīsdienas pārdzīvojumiem.

Kārklīņa. Ko jūs runājat! Katrs sākums grūts.

Arturs. Lūdzu, nerunāsim vairs par to.

Kārkliņa. Neesiet taču dumjš! Kā inženieris jūs būsit viduvējība, bet maģija jums atnesīs pasaules slavu!

Arturs. Es neilgojos pēc pasaules slavas.

Kārkliņa. Tā nav prāta valoda. Slikts tas inženieris, kurš nesapņo kļūt par magu! Es parunāšu ar cilvēkiem, kuri jums palīdzēs izvirzīties.

Arturs. Nē, nē – tas nav mans aicinājums.

Kārkliņa. Jūs labāk gribat mirt badā?

Arturs. Neviens inženieris, cik man zināms, badā vēl nav nomiris.

Kārkliņa. Toties visi dzīvo, kuldamiēs kā pliki pa nātrēm!

Arturs. Arī tur jums nav taisnība.

Kārkliņa. Es taču labāk zinu!

Arturs. Es gribu savu naudu nopelnīt godīgā ceļā.

Kārkliņa. Bet kas tad maģijā negodīgs?

Arturs. Es šo lietu tik labi nepārzinu, tāpēc uzskatu, ka man nav tiesību riskēt.

Kārkliņa. Iepazīsit.

Arturs. Nekad un ne par ko.

Kārkliņa. Labi, znotiņ, pie šī jautājuma mēs vēl atgriezīsimies.

ATVERAS DURVIS, TAJĀS ŠŅUKSTĒDAMA STĀV INESE.

Kārkliņa. Manu meitiņ!

Inese. Mamm! (Metas mātei ap kaklu.)

Kārkliņa. Manu nabadzīt... Kā mēs visi uztraucāties... Kā tu tagad jūties, manu meitiņ?

Inese (šņukstēdama). Draņ... ķī... gi...

Kārkliņa. Nu jau viss ir labi... Nu jau viss ir kārtībā...

Inese. Kas tas bija?...

Kārkliņa. Nekas, nekas, meitiņ... Viss ir kārtībā...

Inese. Kas tas... bija... mamm?...

Kārkliņa. Te jaunais cilvēks... veica tādu kā eksperimentu...

Inese. Kādu... eksperimentu?...

Kārkliņa. Maģisku eksperimentu... burvju eksperimentu...

Inese. Kas tas par eksperimentu?...

Kārkliņa. Tu tagad esi ļoti satraukta... Vai nevēlies kaut ko iedzert?

Inese. Ko tad?...

Kārkliņa. Kafiju...

Inese. Negribu... kafiju...

Kārkliņa. Varbūt tējiņu?

Inese. Jā...

Kārkliņa. Uldi, atnes tējiņu.

KĀRKLIŅŠ AIZIET.

Kārkliņa. Nu, piesēdi... nāc tagad piesēdi, meitiņ...

VISI APSEŽAS.

Inese. Kas te notika?... Kas notika... ar mani?...

Kārkliņa. Nekas ļauns... Kā jau teicu, jaunais cilvēks tikai parādīja mums eksperimentu...

Inese. Ar mani?...

Kārkliņa. Nu, bet viss taču ir kārtībā.

Inese. Nekas... nav kārtībā... Es gribu zināt... kas te notika...

Kārkliņa. Nu... jaunais cilvēks... jūs labāk pratīsiet paskaidrot...

Arturs. Es atsakos kaut ko skaidrot.

Kārkliņa. Interesanti gan – jūs eksperimentējāt, bet tagad atsakāties?

Arturs. Jūs piespiedāt mani to darīt.

Kārkliņa. It kā cilvēku varētu piespiest, ja viņš pats to nevēlas!

Arturs. Kā redzat – var gan.

Kārkliņa. Jūs neesat nekāds cietumnieks, kam jādara tas, ko viņam liek.

Arturs. Jūs pati labi zināt, kā tas iznāca.

Inese. Kas iznāca?

Kārkliņa. Nē, arī es to nespēju paskaidrot.

Inese. Jā?... (Raud.) Tātad tas... bija kaut kas... briesmīgs?...

Kārkliņa. Nē, nekas briesmīgs tas nebija. Viss taču ir laimīgi beidzies.

Inese. Bet varēja... arī nebeigties... laimīgi?...

Kārkliņa. Nē – fui! Tas nemaz nevarēja citādi beigties!

Arturs (paklusu). Diemžēl varēja gan.

Inese. Jūs kaut ko... no manis slēpjat...

Kārkliņa. Neviena neko no tevis neslēpj. Tikai grūti to tā visu paskaidrot.

Inese. Vienalga, kā... Skaidrojiet...

Kārkliņa. Redzi... jaunajam cilvēkam... ir neparastas dotības...

Inese. Kādas dotības?

Arturs. Bet es zvēru, ka pats to nezināju!

Inese. Kādas dotības?

Kārkliņa. Maga dotības... burvja.

Inese. Kāda... burvja?

Kārkliņa. Izrādās... ka viņš prot darīt brīnumus.

Inese. Kādus... brīnumus?

Arturs. Bet zvēru, ka pašam man nebija ne mazākās jausmas par to!

Inese. Ko jūs velkat? Stāstiet!

Kārkliņa. Izrādās, ja jaunais cilvēks var pārvērst citus par ko vien grib.

Arturs. Es par to neesmu tik pārliecināts.

Kārkliņa. Viņš to nezināja, bet izrādās, ka viņš var cilvēku pārvērst, teiksim par...

Inese. Par ko?

Kārkliņa. Par kaut ko citu.

Inese. Par ko citu?

Kārkliņa. Kaut vai par kādu dzīvnieciņu.

Inese. Par kādu dzīvnieciņu?!

Kārkliņa. Teiksim... par stirniņu...

Inese. Par stirniņu? Par kādu stirniņu?!

Kārkliņa. Vai, teiksim, par alnīti...

Inese. Par kādu alnīti?!

Kārkliņa. Vai par cūciņu... Tādu mazu, mīļu ruksīti...

Inese (izplūst asarās). Par cūciņu?!...

Kārkliņa. Jā... par cūciņu... Tas taču nav nekas slikts... Vai tad tev nepatīk ruksīši?...

Atceries, kad mēs toreiz bijām laukos...

Inese. Un viņš mani... pārvērta... par cūku?!...

Kārkliņa. Par cūciņu... Par tādu mazu, mīļu ruksīti...

Inese. Kāds kauns... kāds kauns...

Arturs. Bet es zvēru, ka neesmu vainīgs!

Kārkliņa. Zvērēsīt pēc tam!

Inese. Kāds kauns... kāds kauns...

IENĀK KĀRKLIŅŠ AR TĒJU.

Kārkliņa. Ielej Inesītei, Uldi!

Inese. Kāds kauns... kāds kauns...

KĀRKLIŅŠ IELEJ TĒJU.

Kārkliņa. Dzer, Inesīt... dzer, meitiņ...

Inese (dzer). Un jūs to... pieļāvāt...

Kārkliņa. Mēs taču pat nenojautām, ka to var izdarīt.

Arturs. Es zvēru, ka man arī nebija ne jausmas!... Es pats biju pārsteigts un satriekts...

Inese. Kāds kauns... kāds kauns...

Kārkliņa. Un Leons deva garantiju, ka tas nav iespējams...

Inese. Arī Leons...

Kārkliņa. Viņš izrādījās draņķis.

Inese. Arī Leons... to redzēja...

Kārkliņa. Nē, Inesīt – es nevienu nelaidu pie tevis!

Inese. Kāds kauns... kāds kauns...

Kārkliņa. Tur nav ko kaunēties. Tu taču pati neko nezināji!

Inese. Jūs izmantojāt to... ka es neko nezināju...

Kārkliņa. Nu, tu gribi, lai mēs tev tagad lūdzam piedošanu?

Inese. Es neko negribu... Es gribu... nomirt...

Kārkliņa. Nerunā muļķības! Nekas tik traks nav noticis!

Inese. Ak nekas nav noticis?!

Kārkliņa. Nu kas tad tāds ir noticis?

Inese. Tava meita ir pārvērsta par cūku, bet tu saki, ka nekas nav noticis?

Kārkliņa. Kur tad ir tā cūka? Kur?

Inese. Tā tikai vēl trūka, lai būtu!

Kārkliņa. Nu nav taču!

Inese. Bet bija!

Kārkliņa. Vai nu maz kas ir bijis...

Inese. Kaut kas tāds... nav vēl bijis!

Kārkliņa. Tu pārāk slimīgi visu uztver.

Inese. Slimīgi, ja?... Bet tas, ka es tagad esmu apkaunota uz visu mūžu, tev nav nekas?

Kārkliņa. Nu kur tad tu esi apkaunota? Kur?

Inese. Nē, laikam?

Kārkliņa. Protams, ka ne.

Inese. Kā lai es tagad cilvēkiem acīs skatos?

Kārkliņa. Kādiem cilvēkiem?

Inese. Visiem!

Kārkliņa. Bet neviens taču neko nezina!

Inese. Jūs zināt!

Kārkliņa. Mēs taču esam savējie!

Inese. Labi savējie!

Kārkliņa. Nu piedod mums, Inesīt. Es tev apsolu, ka nekas tamlīdzīgs nekad vairs neatkārtosies.

Inese. Tam nemaz vairs nav jāatkārtojas. Tas jau ir bijis!

Kārkliņa. Kas bijis – bijis... Neviens par to neuzzinās.

Inese. Leons to izpļāpās pa visu pasauli!

Kārkliņa. Kas viņam ticēs? Un mēs visu noliegsim. Viss beigsies ar to, ka viņš tikai apkaunos pats sevi. Vai tu ticētu, ja tev kāds ko tamlīdzīgu stāstītu?

Inese. Tam nav nozīmes.

Kārkliņa. Nē, tu pasaki – vai ticētu?

Inese. Protams, ne.

Kārkliņa. Nu redzi!

Inese. Bet es zinu, ka tas ir noticis.

Kārkliņa. Es saprotu, meitiņ, ka tas ir šausmīgi... un, lūdzu, piedod man, nesaprātīgajai mātei... Bet es taču pat nenojautu, ka kaut kas tāds ir iespējams... Mēs tikai gribējām atmaskot jaunā cilvēka melus... Vai kāds varēja iedomāties, ka tā ir īstenība?... Vai ne, Uldi?... Vai tu pati spētu kaut ko tamlīdzīgu iedomāties?... Laiks dziedē brūces...

Inese. Laiks...

Kārkliņa. Paies gadi... un viss aizmirsīsies...

Inese. Nekas neaizmirsīsies...

Kārkliņa. Tu to visu atcerēsies tikai kā joku...

Inese. Kā dumju joku...

Kārkliņa. Nu kaut vai tā.

Inese. Bet kā es tagad dzīvošu?

Kārkliņa. Labi un laimīgi... Apprecēsies, tev būs labs vīrs...

Inese. Kāds vīrs?

Kārkliņa. Nu, lūk – tepat jau viņš sēž... vaininieks...

Inese. Arturs?!

Kārkliņa. Nu ja... Viņš arī ļoti pārdzīvoja...

Inese. Neatceros, ka būtu gribējusi viņu precēt.

Kārkliņa. Bet kā tad...

Inese. Ļoti vienkārši!

Kārkliņa. Bet ko tad tu gribi precēt?... Leonīdu?

Inese. Es nevienu negribu precēt... Es gribu nomirt...

Kārkliņa. Tu jau atkal savu... Labi – izrunājieties... Mēs jūs netraucēsim... Ejam, Uldi!

KĀRKLIŅI PROM.

Inese. Ej tu arī.

Arturs. Inese... Es aiziešu... Es tikai gribu, lai tu mani pareizi saprastu...

Inese. Es jau pietiekami labi esmu tevi sapratusi.

Arturs. Bet tu pat nezini, kā tas notika...

Inese. Es zinu pietiekami daudz!

Arturs. Tu zini tikai vispārīgos vilcienos.

Inese. Vairāk arī nav vajadzīgs.

Arturs. Inese... es saprotu, ka tu mani vairs negribēsi redzēt... Es apzinos, ka esmu vainīgs... Bet es gribu, lai tu zinātu, cik liela ir mana vaina...

Inese. Ko tas dos?

Arturs. Man būs mierīgāk ap sirdi.

Inese. Bet man – ne.

Arturs. Tu pat nezini, kā tas iznāca.

Inese. Es arī negribu to zināt.

Arturs. Tu izturējies netaisni pret mani...

Inese. Ak tad es?!

Arturs. Tu mani nostādīji muļķīgā situācijā.

Inese. Ak tad es tevi?!

Arturs. Es pat nezināju, par ko lai runāju ar taviem vecākiem...

Inese. Un tad tu nolēmi mani pārvērst... mani par cūku!

Arturs. Goda vārds, ne. Es sāku runāt visādas muļķības...

Inese. Tas jau ir tuvāk patiesībai.

Arturs. Un tad atnāca šis Kacens...

Inese. Nevis "šis Kacens", bet mans līgavainis!

Arturs. Nu ja...

Inese. Un tu nolēmi mani pazemot viņa acīs.

Arturs. Man pat prātā tāda doma neienāca!

Inese. Cik zemiski...

Arturs. Tā nebija... Inese... ne tā...

Inese. Kā tad?

Arturs. Es sapratu, ka mani te nevērtē...

Inese. Nav jau arī par ko.

Arturs. Nē, tu nesaproti...

Inese. Es visu saprotu ļoti labi.

Arturs. Es sapratu, ka viņi par visu augstāk vērtē naudu... nodrošinātu stāvokli... nevis dvēseli...

Inese. Kādi viņi? Mani vecāki?

Arturs. Jā, arī tavi vecāki.

Inese. Un tu, protams, esi tas ar cēlo dvēseli?

Arturs. Es ilgojos pēc kaut kā cita...

Inese. Pēc kā?

Arturs. Es nedomāju, ka materiālā pārpilnība ir galvenais.

Inese. Un tāpēc tu nolēmi mani pārvērst par cūku?

Arturs. Nē, es vienkārši aiz sarūgtinājuma izmetu, ka mācos par magu... Lai pazobotos...

Inese. Lai pazobotos par mani?

Arturs. Nē taču! Lai pazobotos par viņiem.

Inese. Par maniem vecākiem un manu līgavaini?

Arturs. Bet viņi nedzīvo pareizi.

Inese. Un tu domā, ka dzīvo pareizi?

Arturs. Es domāju, ka pareizāk par viņiem jau nu noteikti...

Inese. Neesi tik pašpārliecināts.

Arturs. Tās ir manas personiskās domas.

Inese. Tad nevajag tās uztiept citiem.

Arturs. Es jau nemaz necenšos to darīt. Es aizstāvu savu viedokli.

Inese. Savu viedokli var aizstāvēt arī citādi.

Arturs. Es nedomāju, ka tā iznāks. Es nemaz negribēju neko pierādīt. Bet viņi mani izprovocēja uz šo muļķīgo eksperimentu.

Inese. Tātad citi tie vainīgie, bet tu esi nevainīgs kā jēriņš?

Arturs. Es neesmu jēriņš, bet viņi mani nokaitināja.

Inese. Un tu biji ar mieru tāpēc pazemot mani.

Arturs. Es pat iedomāties nevarēju, ka kaut kas tāds ir iespējams.

Inese. Jau tas ir pretīgi, ka tu piekriti mēģināt kaut ko tādu ar mani.

Arturs. Jā – tā ir mana vaina... Tur man nav ko iebilst...

Inese. Un būtu vēl par kaut ko citu pārvērtis... Bet par cūku...

Arturs. Tavs tēvs atnesa cūkādas cimdus...

Inese. Visi jūs esat labi... Bet nedomā, ka tu esi ar to kaut ko panācis.

Arturs. Es tā arī nedomāju.

Inese. Tev par spīti es būšu laimīga.

Arturs. Es gribu, lai tu būtu laimīga.

Inese. Kopā ar tevi?

Arturs. Nē – es vairs ne uz ko neceru.

Inese. Pareizi dari. Es vairs negribu tevi redzēt.

Arturs. Es aiziešu.

Inese. Un, ja tu kādam stāstīsi par šo visu, tev tik un tā neviens neticēs.

Arturs. Es nedomāju nevienam par to stāstīt.

Inese. Tagad ej.

Arturs. Žēl... žēl, ka tā iznāca...
 Inese. Man tava liekuļotā nožēla nav vajadzīga.
 Arturs. Tā nav liekuļota.
 Inese. Ko tu vēl gaidi?
 Arturs. Grūti tā... uz mūžu no tevis atvadīties...
 Inese. Ej prom. Tev ir daudz vieglāk nekā man.
 Arturs. Piedod...
 Inese. Es teicu, ka vairs negribu tevi redzēt.
 Arturs. Atvainojies manā vārdā saviem vecākiem.
 Inese. Viņiem nav ko atvainoties. Ej.
 Arturs. Paliec sveika... (Prom.)

UZMANĪGI IENĀK KĀRKLIŅA.

Kārkliņa. Viņš aizgāja?
 Inese. Jā.
 Kārkliņa. Jūs sastrīdējāties?
 Inese. Par ko?
 Kārkliņa. Viņš atgriezīsies?
 Inese. Ceru, ka ne.
 Kārkliņa. Kāpēc tad tā?
 Inese. Tāpēc, ka es tā gribu.
 Kārkliņa. Velti tu viņu aizdzini...
 Inese. Ak velti?
 Kārkliņa. Viņam ir perspektīvas.
 Inese. Kāda man daļa gar viņa perspektīvām?
 Kārkliņa. Jūs būtu varējuši laimīgi dzīvot.
 Inese. Es tā nedomāju.
 Kārkliņa. Un ko tu tagad darīsi?
 Inese. Mācīšos. Kā jau mācījos.
 Kārkliņa. Tas ir pats par sevi saprotams. Es domāju tavu personisko dzīvi.
 Inese. Jūs to izārdījāt.
 Kārkliņa. Mēs?
 Inese. Kurš tad cits?
 Kārkliņa. Bet tu taču pati viņu aizdzini.
 Inese. Kuru?
 Kārkliņa. Arturu.
 Inese. Kāds sakars Arturam ar manu personisko dzīvi?
 Kārkliņa. Viņš taču tevi mīl.
 Inese. Nu un tad?
 Kārkliņa. Viņš grib tevi precēt.
 Inese. Mani daudzi grib precēt.
 Kārkliņa. Viņš ir labs cilvēks.
 Inese. Ļoti. Ļoti labs.

Kārkliņa. Viņš nemaz nebija tik vainīgs pie šī starpgadījuma.

Inese. Ne mazāk kā jūs. (Raud.)

Kārkliņa. Nu neraudi, Inesīt, neraudi... Es tev vēlu tikai labu...

Inese. Es zinu... kā tu man vēli... labu...

Kārkliņa. Ja es zinātu, kā tev tagad palīdzēt...

Inese. To... neviens... tagad nezina...

Kārkliņa. Tik ļoti tu mīli... Leonu?...

Inese. Kas tev par daļu...

Kārkliņa. Apžēlojies... Es taču esmu māte...

Inese. Laba māte...

Kārkliņa. Muļķe... bet tomēr māte...

Inese. Eh, ko nu vairs...

Kārkliņa. Tā vis nesaki. Tev vēl visa dzīve priekšā.

Inese. Katorga... nevis dzīve...

Kārkliņa. Viss vēl būs labi...

Inese. Kā tas ir – labi?

Kārkliņa. Apprecēsies... būsī laimīga...

Inese. Ar ko... apprecēšos?

Kārkliņa. Tu pati teici, ka daudzi grib tevi precēt.

Inese. Bet es viņus... nevienu negribu...

Kārkliņa. Tikai Leonu?

Inese. Ak, kāda tam tagad vairs nozīme...

Kārkliņa. Es ticu, ka viņš atgriezīsies.

Inese. Bet es – ne.

Kārkliņa. Nevajag tūlīt krist pesimismā. Viņš taču arī tevi mīl.

Inese. Pēc visa tā?

Kārkliņa. Nekas traks taču nav noticis.

Inese. Tev varbūt tā liekas?

Kārkliņa. Es aiziešu pie viņa.

Inese. Beidz!... Tu manu kaunu gribi padarīt vēl lielāku?

Kārkliņa. Nē. Es tikai gribu tavu laimi.

Inese. Tad liec man mieru!

ATSKAN ZVANS.

Kārkliņa. Kas tur ir?

Inese. Vai es zinu...

Kārkliņa. Uldi! (Kad Kārkliņš ienāk.) Ej, paskaties pa actiņu, kas tur ir.

KĀRKLIŅŠ AIZIET.

Inese. Es iekšu iekšā.

Kārkliņš (atgriežas). Leonīds.

Kārkliņa. Nu? Vai es neteicu! Laid iekšā!

Inese. Kā es tagad viņam acīs skatīšos?
Kārkliņa. Galvenais – droši!

IENĀK LEONĪDS.

Kārkliņa. Sveiks, Leonīņ!

Leonīds. Labdien... Es te atkal saņēmu telegrammu... (Lasa.) Viss kārtībā. Varat atgriezties pie Inesītes. Tante Rozālija.

Kārkliņa. Ak, šī tante... Mēs jau bijām nobažījušies, ka jūs tik ilgi nenākat.

Inese. Beidz!

Kārkliņa. Ejam, Uldi! (Abi prom.)

Leonīds. Jā... jocīgi iznāca...

Inese. Kāpēc tu atnāci?

Leonīds. Redzi... telegramma...

Inese. Tikai telegrammas dēļ?

Leonīds. Nē... ne tikai...

Inese. Kāpēc vēl?

Leonīds. Vai tiešām tu nesaproto?

Inese. Nē.

Leonīds. Tu taču esi mana līgava.

Inese. Un tikai tāpēc?

Leonīds. Kas tad vēl?

Inese. Un mīlēt... tu mani nemīli?

Leonīds. Tas taču ir pats par sevi saprotams.

Inese. Es tā nedomāju.

Leonīds. Kāpēc tad ne?

Inese. Pēc visa, kas noticis?

Leonīds. Kas tad tāds ir noticis?

Inese. Tavuprāt, nekas?

Leonīds. Protams – nekas sevišķs.

Inese. Tu tā domā?

Leonīds. Tikai muļķīgs starpgadījums.

Inese. Lai būtu tā.

Leonīds. Neņem to pie sirds. Nu nāc, parādies... Tu redzi, kāds velns... Ko tik viņš visu nedabū gatavu...

Inese. Izskatās, ka tu esi par to sajūsmā?

Leonīds. Bet tas taču ir lieliski!

Inese. Ka tava līgava tiek pārvērsta par cūku?

Leonīds. Bet tagad viss ir atkal kārtībā.

Inese. Nav vis kārtībā.

Leonīds. Es pat neticēju, ka šis zellis uz ko tādu ir spējīgs.

Inese. Un tagad pārlicinājies?

Leonīds. Jā.

Inese. Uz manas muguras?

Leonīds. Kāpēc tad tā?

Inese. Un par to, ka man tas var būt apvainojoši, tu neiedomājies?

Leonīds. Es neiedomājos, ka kaut kas tāds vispār ir iespējams.

Inese. Un, ja būtu iedomājies?

Leonīds. Šāda iespēja atkrīt – es nekad tādām muļķībām neesmu ticējis.

Inese. Tagad tici?

Leonīds. Tagad nav iespējams neticēt.

Inese. Un nākamajā eksperimentā tu atkal mani piedāvāsi kā izmēģinājuma trusīti?

Leonīds. Ko tu! Nekādā gadījumā.

Inese. Izvēlēšies kādu citu?

Leonīds. Protams.

Inese. Varbūt savu māti?

Leonīds. Klausies, kas tev noticis?

Inese. Nekas.

Leonīds. Klausies – un tu apzinājies, ka esi cūka?

Inese. Jā.

Leonīds. Tu re, ko... Domājoša cūka...

Inese. Ļoti interesanti, vai ne?

Leonīds. Nē – bet tas patiešām ir interesanti!

Inese. Varbūt.

Leonīds. Un kāda tev bija... sajūta?

Inese. Palūdz, lai Arturs tevi pārvērš par cūku, tad zināsi.

Leonīds. Nē, paldies – nav vēlēšanās.

Inese. Bet man nav vēlēšanās klāstīt tev savas izjūtas.

Leonīds. Kāpēc? Es esmu tuvs cilvēks. Tavs līgavainis.

Inese. Vēl jo vairāk tāpēc.

Leonīds. Tu nu gan esi jocīga...

Inese. Varbūt... (Raud.)

Leonīds. Nu kas tad atkal?

Inese. Nekas...

Leonīds. Tu nu gan visu slimīgi uztver.

Inese. Varbūt...

Leonīds. Negribi – nestāsti. Ar tevi nebūs viegli sadzīvot...

Inese. Nevajadzēs arī.

Leonīds. Diemžēl vajadzēs.

Inese. Nevajadzēs – tu vari vākties.

Leonīds. Atkal jau!

Inese. Jā... Bet tas ir pēdējo reizi... Ceru, ka mēs vairs neredzēsimies.

Leonīds. Kā lai es to saprotu? Man jāaiziet?

Inese. Tu esi pareizi sapratis.

Leonīds. Kā vēlies. Nav jau arī nekāda prieka būt bijušās cūkas vīram.

Inese. Bet tu esi cūka vēl tagad.

Leonīds. Paldies par komplimentu.

Inese. Un acīmredzot esi bijis vienmēr.

Leonīds. Tomēr ne tik uzskatāmi kā tu.

Inese. Un tāds arī paliksi.

Leonīds. Kaut nu tev nekas tāds vairs neatgadītos.

Inese. Cerēsim.

Leonīds. Tagad tu varēsi precēt to savu magu, kurš tevi gandrīz uz kautuvi aizvadīja.

Inese. Viņš vismaz kaut ko spēj. Bet tu? Vai tu esi spējīgs kādu kaut vai par peli pārvērst?

Leonīds. Kur nu vēl tik cēlā dzīvniekā kā cūka!

Inese. Vācies!... Dzirdi?... Vācies!

Leonīds. Es aizeju. Uz neredzēšanos! Laimīgu palikšanu jūsu fermā! (Prom.)

INESE ATKAL IZPLŪST ASARĀS. IENĀK KĀRKLIŅA.

Kārkliņa. Inesīt!... Inesīt, kas tev noticis?...

Inese. Nekas.

Kārkliņa. Kur Leons?

Inese. Tur, kur viņam jābūt.

Kārkliņa. Aizgāja?

Inese. Jā! Jā! Jā!

Kārkliņa. Sastrīdējāties?

Inese. Vai nav vienalga...

Kārkliņa. Kā tad tā?

Inese. Ļoti vienkārši.

Kārkliņa. Tu viņu aizdzini?

Inese. Jā.

Kārkliņa. Vai tu neesi pārāk izvēlīga?

Inese. Man vispār neviens nav vajadzīgs.

Kārkliņa. Tagad nav, bet vēlāk...

Inese. Vēlāk arī skatīšos, ko precēt, ko ne.

Kārkliņa. Ka tik tu nenokavē...

Inese. Neuztraucies – nenokavēšu.

Kārkliņa. Bet kā tad ar kāzām?

Inese. Nekādu kāzu nebūs.

Kārkliņa. Bet viesi?

Inese. Pārdzīvos.

Kārkliņa. Bet tie – no Vladivostokas?

Inese. Sūti telegrammu, lai nebrauc.

Kārkliņa. Bet viņi jau ir izbrīvējuši sev...

Inese. Kas man par daļu!... Nevajadzēja izbrīvēt...

Kārkliņa. Viņi taču tevis dēļ to darīja.

Inese. Manis dēļ viņi varēja sēdēt savā Vladivostokā kaut līdz pastardienai!

Kārkliņa. Inese... es saprotu...

Inese. Neko tu nesaproti! Ej prom!

Kārkliņa. Es?

Inese. Jā – tu!
 Kārkliņa. Mani tu dzen prom?
 Inese. Jā – tevi.
 Kārkliņa. Nu labi... (Prom.)

PIE DURVĪM ZVANA.

Kārkliņa (pabāž galvu). Zvana.
 Inese. Lai zvana.
 Kārkliņa. Varbūt tas ir pie tevis.
 Inese. Man vienalga.
 Kārkliņa. Uldi, ej paskaties pa actiņu!
 Kārkliņš (paskatījies). Arturs.
 Kārkliņa. Arturs?... Ielaid un pats nāc iekšā!

ARTURS TIEK IELAISTS, ABI KĀRKLIŅI PAZŪD.

Inese. Telegramma?
 Arturs. Kāda telegramma?
 Inese. Telegrammu saņēmi?
 Arturs. No kā?
 Inese. No tantes Rozālijas.
 Arturs. Nē.
 Inese. Kāpēc tad tu atnāci?
 Arturs. Nevarēju neatnākt...
 Inese. Kā to saprast?
 Arturs. Nevaru es bez tevis...
 Inese. Muļķības.
 Arturs. Varbūt.
 Inese. Es saku, ka muļķības.
 Arturs. Droši vien.
 Inese. Kāpēc tu atnāci?
 Arturs. Es tevi mīlu.
 Inese. Un tikai?
 Arturs. Vai ar to ir par maz?
 Inese. Gluži otrādi... Par daudz...
 Arturs. Kad būs jūsu kāzas?
 Inese. Ar ko?
 Arturs. Ar tavu līgavaini.
 Inese. Man tāda nav.
 Arturs. Bet... Leonīds Kacens?
 Inese. Es tādu vairs nepazīstu.
 Arturs. Tātad es... izjaucu jūsu laimi?
 Inese. Muļķības.

Arturs. Es atkal... Man ļoti žēl...

Inese. Tu atnāci stiprināt mūsu laimi?

Arturs. Es nezinu...

Inese. Tev vajadzētu priecāties.

Arturs. Es nepriecājos.

Inese. Kāpēc?

Arturs. Es nespēju priecāties, ja tu esi nelaimīga.

Inese. Tu mīli mani?

Arturs. Jā.

Inese. Tad es neesmu nelaimīga...

APTVĒRIS RADUŠOS SITUĀCIJU, ARTURS NOSKŪPSTA INESI. IENĀK KĀRKLIŅI.

Kārkliņa. Lūdzu pie galda! (Kad visi apsēdušies.) Ja es pareizi saprotu, tad kāzas tomēr būs?

Arturs. Būs.

Kārkliņa. Noliktajā laikā?

Inese. Jā.

Kārkliņa. Tātad svītrojām vārdu Leonīds Kacens, bet tā vietā rakstām Arturs Briedis.

Vai ne, Uldi?

PIE DURVĪM ZVANA.

Kārkliņa. Kas tur varētu būt?... Uldi, ej paskaties pa actiņu!

Kārkliņš (paskatījies). Pastnieks.

Kārkliņa. Laid iekšā!

Kārkliņš. Telegramma.

Kārkliņa. Kam?

Kārkliņš (lasa). Inesītei un Arturiņam.

Kārkliņa. Dod šurp! (Lasa.) Apsveicu. Tante Rozālija. Uldi, aizvelc portjeras!

KĀRKLIŅŠ AIZVELK PORTJERAS.

Kārkliņa. Un tagad, mīļie bērni, atļaujiet man pacelt glāzes par jūsu laimi!

VISI PACEĻ GLĀZES.

Kārkliņa. Šī bija traka diena... Tik daudz dažādu piedzīvojumu un pārdzīvojumu īsā laika sprīdī, tik daudz dažādu likteņa pagriezīenu... Man ir patīess prieks, ka viss beidzot laimīgi nokārtojies, ka Inesītei būs vīrs, kurš viņu tik ļoti mīl, kurš spēs rūpēties par viņu... Es nešaubos, ka no Arturiņa dienās iznāks īsts mags, kura slava aizskanēs tālu pāri...

Arturs. Atvainojiet, bet mags es nebūšu.

Kārklīņa. Nu labi... par to mēs parunāsim vēlāk... Bet lai notiek – es priecājos arī par znotu, kurš būs labs inženieris... Pacelsim tad šīs glāzes par jūsu laimi, mīļie bērni... (Paceļ glāzi.) Kā priecāsies mūsu radi Vladivostokā...

VISI SASKANDINA, PIE DURVĪM ATSKAN ZVANS.

Kārklīņa. Uldi, ej paskaties pa actiņu!

Kārklīņš (paskatās). Milicija.

Kārklīņa. Milicija...

Inese. Milicija...

Arturs. Nekas... Gan kaut kā nokārtosim šo jautājumu... Galvenais, ka tu mani mīli...